

ABITURIYENTLARNING PREDMENTLAR BO`YICHA TAYYORGARLIK

DARAJASINI ANIQLASHGA MO`LJALLANGAN

SAVOLLAR KITOB

VARIANT 103

Blok 1: Ona tili va adabiyot

Blok 2: Biologiya

Blok 3: Kimyo

Ona tili va adabiyot

1. Imlosi fonetik tamoyilga asoslangan; yasama; juft bo'g'inidagi unli orqa qator unlisi sifatida talaffuz qilinadi.
Ushbu talablarga to'la javob beruvchi so'z qaysi bandda keltirilgan?
A) beqaror B) qiynalgan
C) foytun D) sarg'ayish
2. Qaysi so'zning ziddoshlaridan biri fe'lga **-oq** qo'shimchasini qo'shish orqali hosil qilingan?
A) ilg'or B) sayoz C) xushxat D) do'st
3. O'zini muhit girdobidagi bir somon parchasiga o'xshatgan ijodkorning romani keltirilgan javob variantini belgilang.
A) "O'tkan kunlar" B) "Oltin zanglamas"
C) "Oltin vodiyan shabadalar"
D) "Kecha va kunduz"
4. Bolalarning eng battoli - Qosim cho'loq qaysi asar qahramoni?
A) "Shum bola" B) "Hellados"
C) "Fonarchi ota" D) "Kuntug'mish"
5. **Bir g'arib ko'ngilni qila olsang shod
Yaxshidir yer yuzin qilgandan obod.
Lutfing-la bir dilni qul qila olsang,
Afzaldir yuz qulni qilmoqdan ozod.**
To'g'ri hukmni toping.
A) Barcha kesimlar yasama fe'l bilan ifodalangan.
B) Qo'shma fe'l to'ldiruvchi vazifasida kelgan.
[1]
C) Murakkab fe'l kesimlarning birinchi qismi k.f.s.q bilan ifodalangan.
D) Barcha fe'llar o'timsiz fe'llardir.
6. Qulog'ing tom bitganmi?
Qaysi qatordagi tom so'zi berilgan gapdagi tom so'ziga shakldosh hisoblanmaydi?
A) Tuyaga qanot bitsa, tomingni buzadi.
B) Lug'atning ikkinchi tomi juz'iy kamchiliklarga ega ekan.
C) Odiljon tom ma'noda "superqahramon" bo'lishni orzu qilardi.
D) Ko'zlaridan qatra-qatra yosh tomar edi.
7. Qaysi gapda orttirma nisbat shaklidagi fe'l qo'llanmagan?
1. Donishmandlar yalqovlik muhtojlik eshigi ekanligini uqtirganlar.
2. Alisher Navoiy ota va onani oy-u quyoshga o'xshatgan.
3. Olimlar ortiqcha saodatga intilish saodatni qo'lga kiritishga to'sqinlik qilishligini aytishgan.
A) 1, 2, 3 B) faqat 2
C) faqat 3 D) Barchasida qo'llangan
8. Falsafiy drama qaysi javob variantida berilgan?
A) "Shaytonning tangriga isyoni"
B) "Baxtsiz kuyov"
C) "Aytsam tilim, aytmasam dilim kuyadi"
D) "Qurbonlik"
9. Birinchi bo'limdagi sizga tanish nomlar asar so'ngiga borib yana jonlanadi. Berilgan gapda nechta qo'shimcha mavjud?
A) 13 ta B) 14 ta C) 12 ta D) 11 ta
10. Cho'lponning qaysi she'ri undov so'z bilan boshlanadi?
A) "Ko'ngil" B) "Qalandar ishqi"
C) "Vijdon erki" D) "Yong'in"
11. "Qor malikasi" ertagida Kayning ko'zi va yuragiga nima tushgan edi?
A) Qor parchasi B) Hasad urug'i
C) Ko'zgu parchasi
D) Sehrgar sochib yuborgan tuz zarralari
12. **Bizning futbolchilar "qor jangi"da g'olib bo'lishdi.**
Ma'no ko'chishi turini aniqlang.
A) metafora B) metonimiya
C) sinekdoxa D) vazifadoshlik
13. Qaysi gapda paronimlar yanglish qo'llangan?
A) Garmon sasi mazali.
B) "Tushda ko'rsang, ganj", debdilar ilonni.
C) Xush keldingiz, aziz birodarim.
D) Asl abituriyent shunday bo'lishi kerak.
14. Qaysi so'zda ham jarangli, ham portlovchi bo'lgan til undoshi qo'llanmagan?
A) bilim B) savod C) yangi D) go'zal
15. **Seni shunday jazolash kerakki, o'zgalardan bundan ibrat olishsin.**
Fonetik hodisalar sonini aniqlang.
A) 2 ta B) 4 ta C) 5 ta D) 3 ta
16. O'z farzandining ko'z o'ngida qatl etilgan ota obrazi qaysi asarda uchraydi?
A) "Mardlik afsonasi" B) "Farhod va Shirin"
C) "Oyguil bilan Baxtiyor"
D) "Darvesh hikoyati" ("Guliston")

17. "Dunyodagi eng yaxshi saroy", "chiroylilikka chiroyli-yu, ammo juda nozikligidan biror yeriga qo'l tegizib bo'lmaydigan" deya ta'riflangan saroy qaysi asarda keltirilgan?
A) "Bulbul" B) "Gulliverning sayohatlari"
C) "Uch og'a-ini botirlar"
D) "Hech qayoqqa olib bormaydigan yo'l"
18. "Qullar to'kkan yosh "deya ta'riflangan daryo qaysi asarda uchraydi?
A) "Daryo ko'rmagan qul" B) "Nil va Rim"
C) "Avlodlar dovoni" D) "Nur va soyalar"
19. Qaysi so'zning paronimi tarkibida unlini cho'zishga xizmat qiluvchi tutuq belgisi qo'llanadi?
A) surat B) shama C) qala D) sher
20. Qaysi so'zning asosi va yasalishga asos qilsmi bir turkumga mansub?
A) tinchlikka B) noinsoflik
C) ho'plam D) qaqshatqich
21. Yumush fe'lini aniqlang.
A) ter to'kmoq B) tushunmoq
C) sanamoq D) terlamog
22. Jaranglining jarangsizga aylanishi bilan kechadigan fonetik hodisa qaysi so'zda kuzatiladi?
A) qulog'im B) qisqich
C) aytdikki D) intiqqan
23. "Dunyoda hayotidan qo'l yuvguvchidek tili uzun kishi bo'lmas".
Ushbu hikmat qaysi ijodkorga tegishli?
A) Sa'diy B) Navoiy
C) Firdavsiy D) Yugnakiy
24. "Oromijon", "Gulyor" kabi she'riy to'plamlar muallifining urush yillarida dunyo yuzini ko'rgan kitobini belgilang.
A) "Ko'ngil deydiki" B) "Muqanna"
C) "Tabassum" D) "Jangchi Tursun"
25. Uslubiy xatolik kuzatilmagan gapni toping.
A) Kesakpolvon Chuvrindining bu kichik xiylasidan og'rinmadi.
B) Ko'rinishi jihatdan yagona ekanligi ehtimoldan holi edi.
C) Nega meni urishaverasiz?
D) U egachisining asil muddaosini tushunolmadi.
26. Asos va qo'shimcha o'rtasida shakldoshlik quyidagi qaysi so'zlarda kuzatiladi?
1) manmanlik; 2) ishlatishdi; 3) ildirilgan;
4) sizensiz; 5) sanaysanmi.
A) 1, 2, 3, 4, 5 B) 2, 3, 4
C) 1, 4 D) 2, 3, 4, 5
27. Ular kampirning oyoq tovushidan ko'zlarini erinibgina ochdilar-u, chala yarim kerishib, yana uyquga ketishdi.
Ushbu gapda fe'lining qaysi nisbatlaridan foydalanilgan?
A) aniq, majhul, birgalik
B) aniq, orttirma, birgalik
C) aniq, o'zlik, birgalik
D) aniq, birgalik
28. **Yopilmas eshiklarga ko'pchilik kirmoqchi bo'lishi sir emas.**
Ushbu gapda o'zi alohida bo'g'in hosil qiladigan morfemalar nechta?
A) 8 ta B) 5 ta C) 6 ta D) 9 ta
29. "Sohibqiron" dramasi Amir Temur quyidagi so'zlarni kimga qarata aytadi:
"Xuddi shundoq shakldagi paykonlar bilan Sijistonda yog'iy meni yaralagandi. Bir oyog'im ham bir qo'lim hanuz nogiron. ... o'shanda sen malham qo'yganding, eslaysanmi o'sha kunni...?"
A) Kayxisrav B) Amir Husayn
C) Barlos Bahodir D) Uljoy Turkon
30. Maqsud Shayxzoda o'zining qaysi asarida taqdiridan xafa emasligini, shoirlik unga baxtidan tuhfa ekanligini ta'kidlab o'tgan?
A) "Qo'llar"
B) "She'r chin go'zallik singlisi ekan"
C) "Ayriliq" D) "Toshkentnoma"
- Biologiya**
31. Drozofillaga xos xususiyatlarni aniqlang.
1. Laboratoriyada oson ko'payadi, serpusht 35-36°C da har 10-15 kunda ko'payadi; 2. Qisqa hayot sikliga ega; 3. 2 ta qiyofadosh turi bor – bu morfologik mezon nisbiyligini tushuntiradi; 4. Rayt drozofillada "Genlar dreyfi", ya'ni genlarni tasodifiy tarqalishini isbotlab bergan; 5. Odam-drozofilla solishtirilganda S sitoxrom oqsilidagi aminokislotalar farqi 29 taga teng
A) 2, 3, 4, 5 B) 1, 2, 3, 5
C) 1, 4, 5 D) 2, 3, 4

32. Sariq gulli o‘simliklarni aniqlang.
 A) qizil do‘lana, sebarga, burchoq
 B) sebarga, g‘o‘za, sigirqyruq
 C) zirk, gulsafsar, sallagul
 D) g‘o‘za, zirk, sigirqyruq
33. Plazmid nima?
 1) xrosomadan tashqarida joylashadi;
 2) o‘z-o‘zini replikasiya qiladi;
 3) halqali DNK molekulasi
 A) 1, 2, 3 B) 1, 2 C) 2, 3 D) 1, 3
34. Qaysi bosqichda dastlabki evolutsiya o‘zgarishlar kuzatiladi?
 A) populyatsiya B) organizm
 C) biosfera D) biogeotsenoz
35. Ma‘lum bir zonada maksimum yashash yoshiga yetib bo‘lgan 97 ta soxta kashtan va chinor (800 yosh) daraxtlari bor. Ularning o‘rtacha yoshi 1529,9 ga teng bo‘lsa, soxta kashtan soni chinordan nechtaga ko‘p?
 A) 21 B) 16 C) 8 D) 19
36. Halqali aminokislotalarni aniqlang.
 A) fenilalanin, tirozin, triptofan
 B) gistidin, prolin, glitsin
 C) oksiprolin, prolin, valin
 D) leysin, lizin, arginine
37. To‘g‘ri fikrlarni aniqlang.
 1) O‘simliklarning tashqi muhitga har xil shaklda moslashishi hayotiy shakl deyiladi;
 2) O‘zbekistonda “Tabiatni muhofaza qilish Davlat qo‘mitasi” tashkil etilgan; 3) Kuzda juda ko‘p yovvoyi o‘simliklarning mevasi pishib yetiladi; 4) Kuzda juda ko‘p madaniy o‘simliklarning mevasi pishib yetiladi
 A) 1, 2, 3, 4 B) 1, 2, 3
 C) 1, 2, 4 D) 2, 4
38. Yetti nuqtali tugmachaqo‘ng‘izga xos xususiyatlarni aniqlang.
 1. Tanasi 5,5 sm dan – 8 sm gacha bo‘ladi; 2. Rangi och jigarrangdan to‘q jigarrangacha bo‘ladi; 3. Qora dog‘lari kattaligi va shakli bilinardan to bilinmasgacha bo‘lishi aniqlanib, uning polimorf ekanligi isbotlangan; 4. Toshkent atrofida yirik va Qozog‘istonning Taraz dalasida maydaroq bo‘ladi
 A) 1,2 B) 3 C) 1,2,3,4 D) 2,3
39. Sachratqining qaysi vegetativ organlaridan tayyorlangan dorilar oshqozon-ichak kasalliklarini davolashda ishlatiladi?
 1. Ildiz; 2. Poya; 3. Barg
 A) 1,2,3 B) 1,2 C) 2,3 D) 1,3
40. Qaysi olim olamning o‘z-o‘zidan paydo bo‘lgan, hayvonlar nam yerdan kelib chiqqan, dastlab ularning mayib-majruh xillari, keyinchalik harakatlanadigan, oziqlanadigan, urchiydigan, dushmandan o‘zini himoya qiladigan normal hayvonlar paydo bo‘lgan, degan?
 A) Klavdiy Galen B) Beruniy
 C) Forobiy D) Lukretsiy Kar
41. Madaniy o‘simliklarning Sharqiy Osiyo kelib chiqish markazini aniqlang.
 A) soya, tariq B) tamaki, ananas
 C) kartoshka, kofe D) sholi, shakarqamish
42. Qovoqdoshlar oilasiga xos xususiyatlarni aniqlang.
 1) asosan, bir yillik va ko‘p yillik o‘tlar kiradi;
 2) barglari oddiy, gullari qiyshiq; 3) ayrim jinsli, hasharotlar yordamida changlanadi;
 4) urug‘chisi bitta, 3 ta urug‘chibargning qo‘shilishidan hosil bo‘lgan
 A) 1,2,3,4 B) 1,2,3 C) 2,3,4 D) 1,3,4
43. To‘g‘ri fikrlarni aniqlang.
 1. Asalari ekologik sistemani beqarorlashtirishga yordam bermaydi;
 2. Arini Sirdaryo atrofidagi qarchig‘aysimonlar turkumiga mansub arixo‘r qush yeya oladi;
 3. O‘rmon chumolisi ichagida bir hujayrali soda hayvonlardan kipriklilar yashay oladi, ular yog‘och qoldig‘ini parchalashga yordam beradi
 A) 1,2,3 B) 1 C) 1,2 D) 2,3
44. Ma‘lum DNK fragmentida vodorod bog‘lar bilan nukleotidlar soni orasidagi farq 320 ga teng. DNK dagi fosfodiefir bog‘lar sonini aniqlang.
 A) 1118 B) 1338 C) 1340 D) 669
45. Xlamidomonada tarkibiy qismini tashkil etuvchi tuzilmalarni aniqlang.
 1) qobig‘i; 2) yadro; 3) xivchin; 4) ko‘zcha;
 5) qisqaruvchi vakuola; 6) xromatofor

- A) 1,2,4,6 B) 1,2,3,4,5,6
C) 2,3,4,5,6 D) 1,2,3,4,6
46. Boshoyoqli molluskalarning asosiy ozig'ini aniqlang.
A) baliq, chuvalchang, mikroorganizmlar
B) krab, baliq, molluska
C) molluska, chuvalchang, krab
D) baliq, chuvalchang, mikroorganizm, krab, molluska
47. Odam genetikasini o'rganishda qanday usullardan foydalanamiz?
A) sitokimyoviy, biokimyoviy
B) geneologik, populatsion
C) biokimyoviy, ontogenetik
D) egizaklar, tajriba
48. Tunda oziqlanuvchi hayvonlarni belgilang.
A) bo'ri, yapaloqqush, chayon, meduza
B) daryo qisqichbaqasi, biy, qoraqurt, chayon
C) biy, falanga, qurbaqa, bo'ri
D) qoraqurt, bo'ri, meduza, daryo qisqichbaqasi
49. Neotropik biogeografik viloyatida uchraydigan organizmlarni aniqlang.
A) opossum, malla revun
B) shinshilla, koala
C) lattachi baliq, gorilla
D) kafr buyvoli, kotib qush
50. Yopiq qon aylanish sistemasiga ega hayvonlarni toping.
A) nereida, lansetnik
B) kalmar, bo'ri
C) mushuk, chayon
D) kapalak, o'rgimchak
51. Fiziologiya (a) va anatomiya (b) fani rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlarni aniqlang.
A) a-Xudoyberdiyev; b-Alavi
B) a-Qodirov; b-Mahmudov
C) a-Tursunov; b-Asomov
D) a-Daminov; b-Rahimov
52. Darvin sun'iy tanlashining muvaffaqiyatli chiqishida nimalarga e'tibor bergan?
1) tanlash olib borilayotgan organizmning nazoratsiz chatishmasligiga; 2) seleksionerning tajribasi, sinchkovligiga; 3) tanlash ta'sirini irsiy o'zgaruvchanlik tufayli to'plana borishiga bog'liq ekanligiga; 4) individual o'zgaruvchanlikka
A) 1,2,3 B) 2,3,4 C) 1,3,4 D) 1,2,3,4
53. Peshana suyagi qaysi suyak bilan chegaralanmagan?
A) chakka suyagi B) tepa suyagi
C) yonoq suyagi D) burun suyagi
54. Sobir bir soatda 960 marta nafas oladi. Har nafas olganda o'pkasiga 400 ml atmosfera havosi kirsa, Sobir o'pkasining minutlik ventilyatsiyasini aniqlang.
A) 6,4 litr B) 8 litr C) 9 litr D) 2,4 litr
55. Hasharotxo'r turkumiga mansub bo'lgan quruqlik hayvonlarini belgilang.
A) sakrovchi, vixuxol
B) oltinrangli krot, yerqazar
C) krot, kutora
D) tipratikan, kutora
56. Gipovitaminoz B₁ da kuzatiladigan holatlarni aniqlang.
1) tez charchash; 2) holsizlik; 3) bosh og'rig'i; 4) nafas yo'llari yallig'lanishi; 5) oyog'ini yaxshi ko'tara olmaydi
A) 3,5 B) 1,2 C) 2,3,4 D) 2,5
57. Na'matak o'simligining gultob barglarining qizil bo'lishi oq bo'lishi ustidan to'liqsiz dominantlik qilsa, qizil va oq gultob bargli formalar chatishtirilganda F₂ da 6000 ta o'simlik olingan. Ularning nechtasi oraliq formaga ega bo'lmaydi?
A) 1000 B) 1500 C) 2000 D) 3000
58. Bir haftada katta odamda o'rtacha necha g azot qoldig'i (a) va osh tuzi (b) ajraladi?
A) a-14; b-7 B) a-28; b-14
C) a-14; b-28 D) a-7; b-14
59. Noto'g'ri fikrni aniqlang.

- A) ichki quloq – bo'shliq va yarimdoira kanalchalar sistemasidan, ya'ni suyak labirintdan iborat
- B) tuxumdonning po'stloq qismida yosh jinsiy hujayralar bo'ladi
- C) yo'ldosh homilaning tashqi qismidan hosil bo'ladi
- D) ta'm bilish retseptorlari til so'rg'ichlarida, yumshoq tanglay, tomoq shilliq pardasida hamda tomoqdagi bodomsimon bezlarning ostki qavatida bo'ladi
60. Metilen sinkasi qanday rangli bo'yoq?
- A) ko'k B) qizil C) qora D) sariq

Kimyo

61. 1 g qo'rg'oshin ^{211}Pb izotopi sekundiga $3,25 \cdot 10^{10}$ ta α -zarracha chiqaradi. Yemirilish konstantasi (λ)ni hisoblang.
- A) $5,68 \cdot 10^6$ B) $3,59 \cdot 10^{-4}$
C) $12,76 \cdot 10^{-9}$ D) $6,84 \cdot 10^{-11}$
62. Kobalt qaysi mineral o'g'itlar bilan qo'shib ishlatilganda g'ozaning rivojlanishi tezlashadi va hosildorlikni gektariga 3-4 sentnerga oshiradi?
- A) H, O, C, N, Ca B) Mn, Zn, B, Cu
C) Mn, Cu, Mo, B D) O, Mg, Cu, P
63. Sulfat kislotadan 34,3 g sulfat kislotasi olindi. Reaksiyada sarflangan xlor massasini aniqlang.
- A) 24,85 g B) 12,42 g
C) 6,2 g D) 37,3 g
64. Quyidagi oksidlanish-qaytarilish reaksiyasida chap va o'ng tomondagi koeffitsiyentlar nisbatini aniqlang: $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7 + \text{KI} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{Cr}_2(\text{SO}_4)_3 + \text{I}_2 + \text{K}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
- A) 0,93 B) 1,13 C) 1,07 D) 0,88
65. Asos tarkibida vodorodning massa ulushi 3,846% bo'lsa, birikmaning molekulyar massasini aniqlang.
- A) 40 B) 78 C) 56 D) 90
66. Qaysi birikma tibbiyotda ultrabinafsha nur bilan ishlovchi asboblarda qo'llanadi?
- A) SiO_2 B) NaCl C) FeBr_3 D) BaSO_4
67. Nitrat kislotaning 300 ml 70% li eritmasi (zichligi 1,5 g/ml) yorug'lik ta'sirida qizdirildi. Hosil bo'lgan gaz(lar)ga 28 g geliy qo'shildi va ushbu aralashmaning zichligi reaksiya unumidan $113467 \cdot 10^{-5}$ marta katta bo'lsa, oxirgi

gazlar aralashmasining geliyga nisbatan zichligini aniqlang.

- A) 32 B) 20,33 C) 5,08 D) 15,67

68. Pog'onachalarda elektronlarni to'lib borishi qaysi qoidaga asosan aniqlanadi?
- A) Pauli prinsipi B) V. M. Klechkovskiy
C) Xund D) E. Rezerford
69. Natriy gidroksid eritmasida protonlar sonining neytronlar soniga nisbati eritma foiz konsentratsiyasidan 26,37 marta kam. Eritmaning foiz konsentratsiyasini toping.
- A) 61,87 B) 47,93 C) 35,76 D) 30,77
70. Qaysi qatordagi birikmalarda bog' qutbliligining kamayib borish ketma-ketligi to'g'ri berilgan?
- A) $\text{CH}_4 \rightarrow \text{NH}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{HF}$
B) $\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{HF} \rightarrow \text{NH}_3 \rightarrow \text{CH}_4$
C) $\text{HF} \rightarrow \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{NH}_3 \rightarrow \text{CH}_4$
D) $\text{CH}_4 \rightarrow \text{NH}_3 \rightarrow \text{HF} \rightarrow \text{H}_2\text{O}$
71. 0,8 M li sulfat kislotasi eritmasining molyalligi 0,749 kg/mol ga teng. Eritma zichligini (g/ml) aniqlang.
- A) 1,068 B) 0,936 C) 1,146 D) 1,214
72. Uglerodning qanday allotropik shakl ko'rinishlari bor?
- A) grafin, karbit B) grafit, karbin
C) grafin, karbin D) grafit, karbit
73. 3 valentli metall dixromat va manganat tuzlaridagi metallning massa ulushlari farqi 5,45% ni tashkil qilsa, metallni aniqlang.
- A) Al B) Fe C) Ni D) Co
74. Galogenlar qanday umumiy xossalarga ega?
1. Vodorod bilan uchuvchan gidridlar hosil qiladi; 2. Galogenlar gidridlarining suvdagi eritmasi kislotalardir; 3. Galogenlar gidridlarda, metallar bilan hosil qilgan tuzlarda bir valentlidir; 4. Kislorod bilan hosil qilgan yuqori oksidlarida galogenlar yetti valentli; 5. Galogenlarning atom massalari ortib borishi bilan fizik xossalari davriy ravishda o'zgarib boradi; 6. Galogenlarning atom massalari ortib borishi bilan kimyoviy xossalari davriy ravishda o'zgarib boradi
- A) 1,2,3,4,5,6 B) 2,3,4,5
C) 2,4,6 D) 1,2,3,5,6
75. 10,67 g mis yetarli miqdorda oltingugurt bilan birikib, CuS hosil bo'lishida 6,066 kJ issiqlik

- ajralib chiqqan. Mis (II) sulfidning hosil bo'lish issiqligi Q (kJ) ni toping (reaksiya unumi 75%).
A) 65,7 B) 36,3 C) 64,7 D) 48,5
76. 32,4 g kumushga ozon ta'sir ettirilishidan hosil bo'lgan gaz hajmini (litrlar) aniqlang.
A) gaz hosil bo'lmaydi B) 6,72
C) 8,4 D) 4,2
77. Quyidagi oddiy moddalarning qaysilari suyuq:
1. Brom; 2. Seziy; 3. Fransiya; 4. Simob
A) 1,2,3,4 B) 1,4 C) 4 D) 1,3,4
78. Propan, is gaz va karbonat angidrididan iborat gazlar aralashmasi (is gazining hajmi karbonat angidrid hajmidan 0,333 marta ko'p) mol miqdorda kislorodda yondirildi. Hosil bo'lgan gazlar aralashmasidagi karbonat angidridning hajmi dastlabki gazlar aralashmasi tarkibidagi karbonat angidridning hajmidan 2,333 marta ko'p bo'ldi. Dastlabki gazlar aralashmasining vodorodga nisbatan zichligini aniqlang.
A) 20,4 B) 17,33 C) 15,07 D) 11,46
79. A. M. Butlerov asari keltirilgan qatorni aniqlang.
A) "Organik kimyoni to'liq o'rganishga kirish"
B) "Organik kimyo"
C) "Organik kimyo tuzilish nazariyasi"
D) "Organik kimyo asoslarini anglash"
80. Tirozin ksantoprotein reaksiyasiga kirishishi natijasida o'zidan 0,45 g ga og'ir bo'lgan sariq rangli nitrobirikma hosil bo'ldi. Reaksiyaga kirishgan HNO_3 massasini (g) aniqlang.
A) 0,63 B) 0,315 C) 0,42 D) 3,15
81. Ortoklaz tarkibidagi metall(lar) va metallmas(lar)ning mos ravishda o'zaro massa nisbatini aniqlang.
A) 0,31 B) 0,74 C) 1,64 D) 1,74
82. 5-metil-2,4-dioksimidinning 69,3 g miqdorini yoqish uchun sarflanadigan kislorod massasini (g) hisoblang.
A) 40,48 B) 96,8 C) 11,2 D) 16
83. 61,2 g natriy stearat hosil qilish uchun sarflangan ishqor massasini (g) aniqlang.
A) 40 B) 24 C) 8 D) 12
84. Noto'g'ri fikrni aniqlang.
A) Reaksiyaga kirishadigan moddalar molekularini (zarrachalarini) aktiv zarrachalarga aylantirish uchun ularga berilishi
- lozim bo'lgan energiya aktivlanish energiyasi deyiladi
B) Biror kimyoviy reaksiyada ishtirok etib, uning tezligini o'zgartiruvchi, o'zi esa reaksiya oxirida kimyoviy jihatdan o'zgarmay qoladigan moddalar katalizatorlar deb ataladi
C) Gomogen katalizda reaksiyaga kirishuvchi moddalar va katalizatorlar bir fazali sistemani hosil qiladi, katalizator bilan reaksiyaga kirishuvchi moddalar orasida chegara sirti bo'ladi
D) Tezlik doimiysi reaksiyada qatnashuvchi moddalar tabiatiga, temperaturaga, katalizatorlarning bor-yo'qligiga bog'liq, lekin konsentratsiyaga bog'liq bo'lmaydi
85. 21,6 g sianid kislota gidrolizlanishidan hosil bo'ladigan gazni sintez qilish uchun (birikish reaksiyasi bo'yicha) qancha hajm (litrlar) gaz(lar) kerak bo'ladi (nazariy jihatdan barcha reaksiya unumlarini 100% deb hisobga oling)?
A) 13,44 litr B) 8,96 litr
C) 35,84 litr D) 17,92 litr
86. Tibbiyotda "issiq emlama" deb ataluvchi dori vositasi tayyorlanadigan tuzni aniqlang,
A) NaCN B) CaCl_2
C) BaSO_4 D) $\text{Mn}(\text{NO}_3)_2$
87. 26,1 g alkandan 2 bosqichda sirka kislota xlorangidridi olindi. Dastlabki bosqich Emmanuel usuli hisoblanadi; 2-bosqichda 19,08 g vodorod xlorid olindi. Birinchi va ikkinchi bosqich reaksiya unumlari mos ravishda 1,33:1 bo'lsa, reaksiya jarayonida hosil bo'lgan suv massasini aniqlang.
A) 7,13 g B) 16,2 g C) 14,6 g D) 1,6 g
88. Inozit va kverzitning molyar massalarini mos ravishda toping.
A) 164; 180 B) 180; 164
C) 180; 150 D) 150; 180
89. Alkan kislorod bilan to'liq yondirildi. Olingan kislorod va alkan hajmlari oralig'idagi farq 35,84 litr, hosil bo'lgan moddalar orasidagi farq 8,96 litrga teng. Reaksiya uchun olingan alkanni aniqlang (kislorod yetarli miqdorda olingan, suv bug'lari kondensatlanmagan).
A) propan B) butan
C) pentan D) geksan
90. Galantamin qaysi o'simlikning yer ustki qismidan olinadi?
A) *Unqernia victoris* B) *Anabasis aphylla*
C) *Nicotiana tabacum* D) *Geveya*